

en primer pla

Cintra celebra el seu desè aniversari

■ Joves del món marginal han trobat una oportunitat de futur gràcies a aquest projecte intercongregacional

Tot va començar fa deu anys en les reunions que els religiosos i les religioses que treballen al Raval i a Ciutat Vella celebren un divendres al mes. Sabe-dors que hi havia molts nois i noies que en horari escolar vagaven pels carrers a mercè de les dro-

gues, de la prostitució i d'altres perills que els asset-javen, van decidir fer-hi alguna cosa. Gràcies al com-promís d'aquests religiosos i religioses va néixer l'As-sociació Cintra i el seu projecte d'intervenció educativa.

Amb el naixement de Cintra s'omplia un buit molt gran al qual ningú no havia sabut donar resposta fins aleshores. Nois i noies del món marginal, amb un absentisme i un fracàs escolar importants, han trobat en aquesta escola una oportunitat, un equip humà i professional que creu en ells i que els ajuda a trencar amb la roda de la marginació. Per als religio-sos i les religioses que van crear Cintra el plantejament era ben clar: si els alumnes amb aquest perfil no s'adeqüen al ritme d'una escola convencional, si les admin-istracions no saben on ubicar-los, si l'úni-ca sortida que tenen és el carrer, doncs la solució era crear una associació que donés resposta a aquesta necessitat.

Cintra és un centre educatiu concertat d'Educació Secundària Obligatoria que ofereix una adaptació curricular específi-ca, amb uns programes adaptats a les ca-racterístiques individuals de cada alum-ne, de manera que pugui inserir-se al món laboral en acabar l'escolarització. Durant quatre anys, l'escola vol ser el que el seu nom indica: una cintra, és a dir, una basti-da de fusta que es disposa per sostenir una volta durant la seva construcció. L'esco-la, doncs, pretén ser aquesta bastida que ajudi la persona a potenciar l'autoestima, el creixement personal i la integració so-cial i familiar. Però amb Cintra també nai-xia una nova manera de treballar en l'Es-glésia, ja que l'associació és un projecte intercongregacional. De fet, només hi poden entrar com a socis els superiors i les superiores majors de diferents congre-gacions. Quan va néixer eren 11 congre-gacions; deu anys després ja en són 38 les que hi donen suport.

Inserció en el món laboral

Cintra té un total de 50 places i dispo-sa d'un tutor per a cada sis alumnes. Això fa que la tutoria individualitzada sigui una de les eines més importants per tal de fer un seguiment molt directe de cada alum-ne. Tant és així que moltes vegades passa de ser una intervenció educativa a ser una intervenció personal i, fins i tot, familiar. Sense anar més lluny, aquest darrer estiu una bona colla de nois i noies han pogut anar de colònies gràcies a la intervenció dels seus tutors. La trobada setmanal amb el tu-tor, doncs, fa que s'estableixi una relació molt dinàmica durant la qual no únicament s'evidencien problemes educatius, sinó tota mena de conflictes: possibles embarassos, embarassos reals, desnonaments... No és que l'escola pugui resoldre-ho tot, però sí que pot orientar-los i encaminar-los als di-ferents serveis que hi ha al barri.

Com que un dels objectius prioritaris

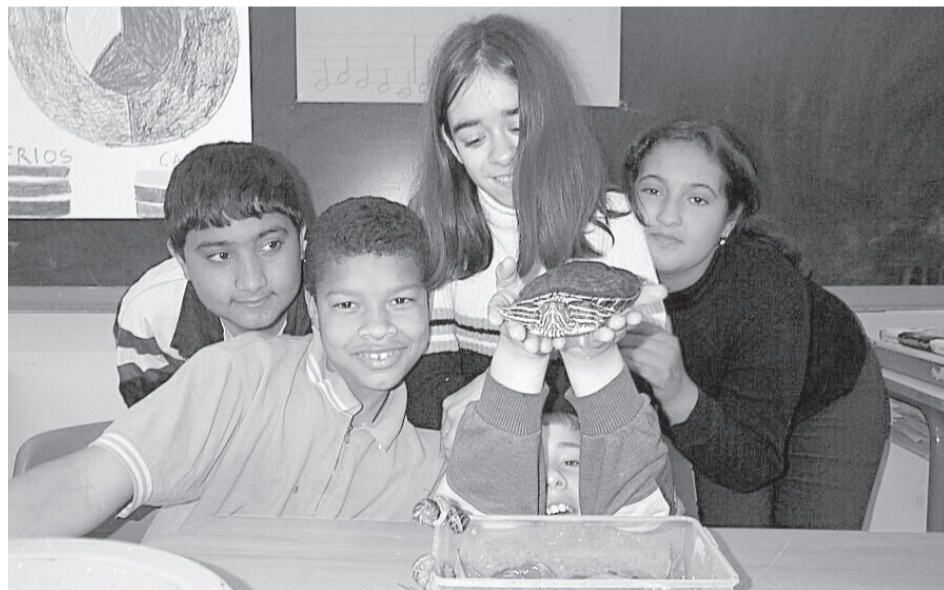
Testimoni d'agraïment

Una alumna, el 22 de març, dia de la celebració dels deu anys de la constitució de l'Associació de Cintra, en arribar a l'escola i trobar a la cartellera un mural amb fotografies d'aquests deu anys, va lliurar al director, el Gmà. Joan Lluís Casanovas, aquesta carta. Va dirigida al director, però en el fons s'adreça a tota la comunitat educativa.

«Hola, Joan Lluís, vull felicitar-te per la feina que has fet durant aquests deu anys. Realment ho has fet molt bé. Et conec des de fa gairebé dos anys i m'has ajudat molt quan em va passar allò del "porro"; gràcies.

»Sé que m'he equivocat molt, però quan he parlat amb tu m'has dit coses que fan rectificar. És com aquell conte que un dia em vas ensenyar. Tu ets el mecànic, els professors i les professores són les eines, i nosaltres els aparells que vénen perquè els arreglin i els ensenyin a funcionar bé.

»Sé que vols que fem alguna cosa de profit el dia de demà i per això t'ho agraeixo. Tenim un privilegi que alguns no veuen i és que aquí ens ajuden molt i dialoguem. Si alguna cosa m'ha ensenyat Cintra és això: junts podem trobar la solució a qualsevol problema.»

Durant una classe de Ciències.

de Cintra és ajudar els joves en la seva inserció laboral, els crèdits variables han estat ideats com a preparació i formació per al treball. Per això a les tardes es duen a terme tot un seguit de tallers que estan pensats per a la inserció en el món labo-ral. Així, n'hi ha de mecànica, de repara-ció de bicicletes, de fusteria, de lampiste-ria i construcció, d'electricitat, de ceràmica, d'hostaleria i cuina, de multi-mèdia... D'altra banda, ja a tercer, però sobretot a quart, la tutoria es basa molt en l'assessorament laboral a partir del Pro-jecte d'Orientació Prelaboral.

Finalment, quan acaben els estudis a Cintra, l'escola els ajuda a buscar un curs de grau mig o bé una feina concreta amb la qual es puguin guanyar la vida per tal d'evitar la temptació d'acabar en qualse-

vol cantonada fent qualsevol tripijoc o venent droga. A més, amb el grup de vo-luntaris de l'Escola de Pares s'ha comen-çat un projecte nou de seguiment i d'acompanyament dels alumnes per a la seva inserció laboral.

Fundació Benallar

Cintra ha complert deu anys, i aquest aniversari és una bona notícia. En l'àlbum dels records trobem els dotze nois i noies que van acabar el primer curs —haurien estat tretze però una va morir el dia de Reis de sobredosi; només tenia 12 anys— i els tretze religiosos i religioses que van donar inici a l'associació: Jordi Ginestà, de la Companyia de Jesús; Carmina García Baquero, de la Companyia de

En un dels tallers de Cintra els joves aprenen a reparar bicicletes.

Maria; Carles Mascaró, de l'Escola Pia; Anna Mascaró, de la Companyia de Maria; Trini Via, de les Vedrunes de Tarragona; Viqui Molins, de la Compa-nyia de Santa Teresa; Isabel Ros, de Ve-drunes Barcelona; Carmen Gómez, del Sagrat Cor; Lluís Serra, dels Maristes; Lluïsa Hurtado, de les Filles de la Caritat; Lucas del Hoyo, dels Germans Gabrielis-tes; Miquel Cortés, de la Companyia de Jesús, i Joan Lluís Casanovas, de La Salle.

Tot i alguna època de crisi, el projecte s'ha consolidat i, fins i tot, ha crescut. Un exemple és el naixement, el 2000, de la Fundació Benallar per a l'acollida i l'aten-ció de les famílies immigrants que no tenen recursos. D'altra banda, el 3 de març del 2003 l'Institut dels Drets Humans de Catalunya, en el marc del Parlament, els va concedir el XVI Premi Solidaritat.

Els actes commemoratius d'aquest desè aniversari encara estan per concretar. Només se sap que l'1 de desembre, a les 18 h, tindrà lloc un concert de l'Escolania de Montserrat. De fet, la col·laboració amb el monestir benedictí és des de fa uns anys molt estreta i els joves de Cintra tenen l'oportunitat cada curs de passar uns dies a Montserrat intercanviant experiències tant amb els membres de l'Escolania com amb els monjos més joves. En una altra ocasió, són ells els que exerceixen d'am-fitrions quan l'Escolania de Montserrat baixa a Barcelona. (C.M.)

ASSOCIACIÓ CINTRA
c/ Aurora, 13, A - 08001 Barcelona
Tel. 934 426 654
Fax 934 432 184
cintra_eso@yahoo.es

L'ENTREVISTA

El Gmà. Joan Lluís Casanovas és el director de Cintra des dels seus inicis

—Implicar-se tan personalment amb els problemes dels alumnes de Cintra acaba passant factura?

—De vegades és molt dur, i per això és tan important la capacitat de treballar en equip. Per ser un bon professional de Cintra no n'hi ha prou de ser bona persona; és bàsic saber treballar en equip. L'equip t'ajuda a superar els fracassos, et fa costat quan t'enfones i t'ensenya que quan hi ha una crisi molt forta amb un alumne no t'ho has de prendre com una qüestió personal. En aquest sentit, l'equip de professors que tenim a Cintra és com el Barça; estem consolidats i amb només una mirada ja sabem el que passa. Amb tot, és evident que sempre ens enduem a casa els problemes dels nostres alumnes i que més d'una vegada resulta difícil agafar el son mentre rumies on dormirà la família que aquesta mateixa tarda ha patit un desnonament o quin futur li espera a aquella alumna de quart d'ESO que ja té un fill de 2 anys.

—En alguna ocasió han hagut d'acceptar que no hi havia res a fer?

—En aquests deu anys només hem hagut de donar per perduts tres alumnes, i en els tres casos ha estat a causa de problemes mentals molt greus. De fet, el món marginal genera molts problemes mentals; una manca d'afectivitat en la infantesa, haver patit abusos... tot això, quan arriba l'adolescència, pot generar una resposta psiquiàtrica. Si hi sumem, a més, el consum de droga, com li passava a un d'aquests nois, el resultat eren uns brots psicòtics tan greus que a l'escola no sabíem com ajudar-lo. Vam haver de parlar amb el Departament d'Educació de la Generalitat i acceptar que no podíem donar resposta a la seva necessitat. De fet, és molt difícil donar-hi resposta quan la família es tanca davant del problema i l'alumne es nega a seguir cap tractament.

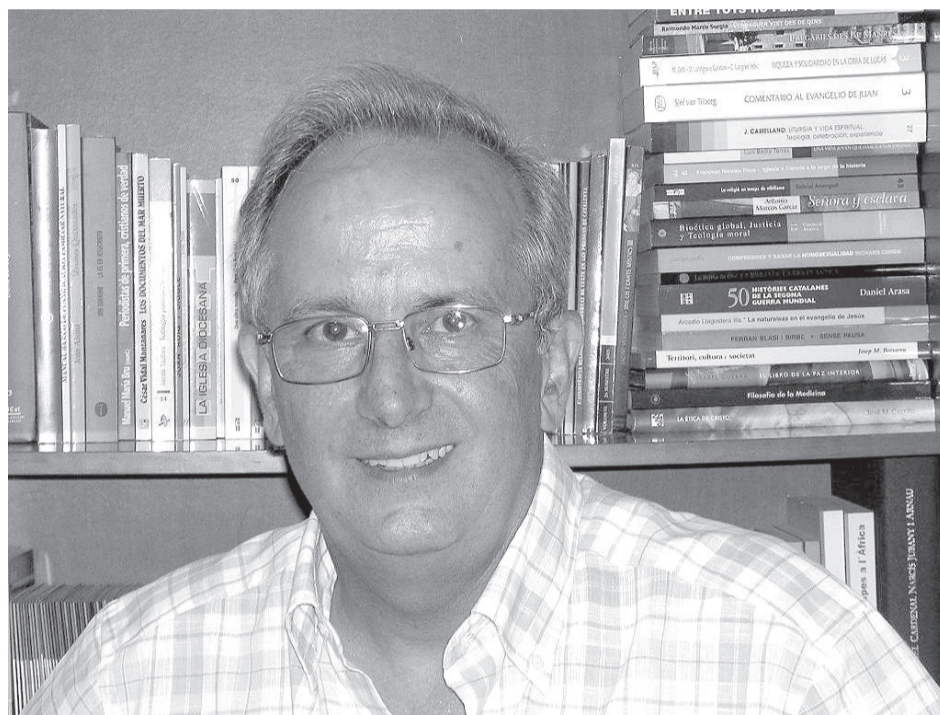
—Quin acaba sent el destí d'aquests joves?

—El destí acaba sent un centre penitenciari, on reben tractament i poden millorar el seu estat. El problema reneix quan de nou són al carrer. És el que li va passar al jove de què parlava abans. Després d'haver estat internat en un centre penitenciari va notar que es trobava més bé, però en el moment de sortir al carrer, veient que si tornava de nou al seu ambient en només una setmana tornaria a estar com abans, va demanar d'anar a algun lloc fora del barri. Malauradament, li van dir que no hi havia plaça per a ell i, efectivament, al cap d'un temps el seu estat era de nou catastròfic. Ara torna a estar tancat a la presó.

—Quina és l'altra cara de la moneda a Cintra?

—L'altra cara són els 66 nois i noies que en aquests deu anys han acabat 4t d'ESO i, d'aquests, els 50 que han obtingut el graduat i els 47 que actualment treballen. Això és un motiu de satisfacció molt important, com ho va ser la vegada que em vaig trobar un alumne pel carrer i em va explicar que ja tenia pis, que aviat es casaria amb la seva xicota i que volien

Tenir capacitat de treball en equip, saber compartir fracassos i encerts, aprendre a superar les pròpies frustracions i, sobretot, no defallir mai ni perdre la confiança, l'esperança, la paciència. Tots aquests ingredients convenientment barrejats han fet de l'equip professional de Cintra un *dream team* a l'hora d'acollir, d'atendre i d'educar nois i noies del carrer per qui ningú no apostava d'antuvi, però que han evidenciat que una bona dosi de formació sumada a una bona dosi d'afecte i d'autoestima donen prou capacitat per capgirar les previsions més pessimistes. Al capdavant de l'equip professional de Cintra hi ha el qui n'és director des dels seus inicis: Joan Lluís Casanovas, germà de La Salle.

«Volem trencar la roda de la marginació»

tenir un fill. I estic parlant d'un noi que quan va arribar a Cintra no sabia llegir ni escriure, però que va començar aprenent l'abecedari i va acabar obtenint el graduat. Veure com aquests nois i noies pels quals ningú no donava ni un duro ara tiren endavant és molt important. Tot això ha estat fruit d'aquella petita llavor que va néixer fa deu anys i que, tot i que ningú no sabia com funcionaria, s'ha anat fent gran a força de creure molt en la persona i d'apostar-hi contínuament. De fet, si una cosa tenim molt clara a Cintra és que quan un jove falla, és qüestió de tornar a començar i d'apostar-hi tantes vegades com calgui.

—Quins perills assetgen els joves del carrer?

—Els perills són evidentíssims. El món de la droga i del consum. Nois i noies als quals no podem donar resposta, perquè no volen venir o perquè no tenim prou places, els veiem al cap de poc temps fets una desgràcia. Quan no tenen cap ocupació ni cap il·lusió els resulta molt fàcil

entrar en el món de la droga. Un altre perill, en el cas de les noies, és el de la prostitució. En moltes ocasions hi entren per obtenir diners fàcils i poder comprar la droga; els nois, per poder consumir, comencen a robar i entren en una dinàmica de delinqüència important. La nostra escola, per tant, té una funció de prevenció del món de la delinqüència en joves i adolescents.

—Quina és la realitat de les seves famílies?

—Hi ha de tot. Hi ha famílies monoparentals, hi ha casos en què són les àvies les que pugen els infants, hi ha pares o mares que són consumidors habituals de droga... Com que els pares no venien a l'escola per formar-se en el camp educatiu, aleshores vam decidir que seríem nosaltres els qui acudiríem a casa seva. Treballem aspectes necessaris com la higiene, l'autoestima, el tema de l'habitatge; els orientem a partir dels recursos que existeixen i els donem pistes perquè millorin la seva situació. D'aquesta manera, famílies que es trobaven ofegades en el seu món tan tancat entren a poc a poc en una situació d'una certa normalització pel que fa a la feina i a l'habitatge. La idea de l'escola, per tant, és trencar la roda de la mar-

ginació. Si aconseguim que la família la trenqui, ens donem totalment per satisfets, però, si no és possible, almenys intentem que els fills aconseguixin posar fi a aquesta dinàmica que es va generant moltes vegades de pares a fills de no fer res, de viure de les ajudes socials. «Jo, com els meus pares, viuré del PIRMI. Amb això i quatre tripijocs arribaré a final de mes», ens diuen molts dels nostres alumnes. Per això cal fer-los entendre que trobar un treball digne, tenir un pis i poder pagar el lloguer, tot això dignifica i normalitza la persona.

—Amb l'arribada d'immigrants, el problema dels menors que malviuen al carrer cada vegada va a més?

—Sí, però és un tema que a nosaltres ja ens depassa. L'Administració en certs aspectes és massa lenta, ja que abans no actua amb aquests joves passa molt de temps. Ens hem trobat nois i noies en situació d'abandonament familiar, social i administratiu. És el cas d'una nena de 12 anys que, després d'haver trencat amb la família, va ingressar en una banda que l'obligava a prostituir-se i que la maltractava. La seva mare va rebutjar-ne la tutela davant de la Direcció General d'Atenció a la Infància; l'Administració va dir que no tenia cap plaça per a ella, i l'única referència que ha tingut ha estat Cintra. Vam denunciar el seu cas davant de la síndica de greuges de Barcelona, però ha hagut de passar tot un any perquè finalment s'hagi trobat una solució. Ara bé, no sé com s'acabarà, si continuarà internada en un

centre d'acollida de menors, on rebrà tractament psicològic i l'ajudaran en la seva normalització, o bé ja se n'haurà escapat. És alarmant l'estadística dels menors que fugen dels centres d'acollida. M'atreveria a dir que un 90% dels menors que hi entren s'escapen.

—Quina és, finalment, la força motor que es troba darrere del naixement de Cintra?

—Darrere de tot això hi ha el referent de Jesús de Natzaret, que va venir al món per salvar tota la humanitat però que va fer una clara opció preferencial pels més necessitats. De fet, els onze religiosos que constituïem l'equip inicial de Cintra vam compartir entre nosaltres el que cada fundador o fundadora de les respectives congregacions havia fet en el seu temps. Vam arribar a una conclusió: tots i totes, quan van veure una necessitat, hi van voler donar una resposta, i totes les necessitats eren de pobresa i de marginació. Humilment, nosaltres hem intentat fer el mateix, i ho fem sempre amb un gran respecte per les cultures que tenim al nostre voltant. No pretenem convertir ningú; si de cas, serà gràcies al nostre testimoni com descobriren que hi ha un grup de persones cristianes que treballen fent el bé. Hem de treballar aspectes tan bàsics, tan elementals, tan de soca-rel, que els aspectes transcendents, no és que els descartem, però certament és molt difícil tractar-los quan la persona està feta un nyap.

Reportatge:
Carme Munté